

„Църковенъ Вѣстникъ“

излиза всѣки петѣкъ.
Годъ има прѣвъ годината и три приложения — по 1 книга отъ 4 печатни коли за всѣко четиремѣсечие.

Годишната цѣна на „Църковенъ вѣстникъ“, заедно съ три приложения, за България 10 лева, а за странство 18 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

—+— СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ +—

СЪ ТРИ ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪ ГОДИНАТА.

Абонаментътъ е годишенъ и
— всѣкога прѣдплатенъ. —

Всичко, относиле се до вѣстника, се изпраща до административната на „Църковенъ вѣстникъ“ въ г. София.

За обявления се плаща за първи пътъ по 20 ст. на редъ съ гармонидъ, за всѣко повторение по 15 ст.

Неплатени писма не се приематъ — ржкошки за седмичното издание не се повръщатъ.

Съдържание:

Програмата по Законъ Божий въ Педагогическитѣ училища *Г.*
Мисли по пастирското богословие. Архимандритъ *Неофитъ*.
Старокатоличеството и сжжденията за него въ руската богословска литература Иеромонахъ *Макарий*.

Отъ гдѣ се е взелъ животътъ Прѣвъ свещ. *Иорд. Стойковъ*.
Белетристика и библиография.

Прѣкрасната Аза. Отъ С. Лѣсковъ . . . Прѣвъ *Полянцевъ*.

Църковна и обществена лѣтопись:

I. Вжтрѣшенъ отдѣлъ.

II. Външенъ отдѣлъ

Обявления.

Програмата по законъ Божий въ педагогическитѣ училища.

По поводъ новата програма, въведена въ началото на тая учебна година въ нашитѣ педагогически училища, е помѣстена въ брой 7 на „Учителскъ Вѣстникъ“ (декемвр. м. г.) една статия отъ г-на П. Черняевъ, учителъ въ Силистра, която прави много хубаво впечатление по ширината на възгледа, прокаранъ въ нея. Намъ е драго да гледаме, че въ интелектуалното развитие на нашия народъ настѣпва единъ важенъ прѣломъ, който ще ни доведе къмъ пълно отрезвение и отърсване отъ зловрѣдното влияние на всички модерни учения, имащи за цѣль срутването на всички религиозно-правствени устои, върху които се е крѣпилъ до сега човѣшкиятъ духъ. Ние се радваме, като гледаме, че редоветъ на здравомислящата наша интелигенция се съгъстватъ все повече и повече, съ което ще настѣпна най-послѣ възможността да се отблъснатъ посѣтитѣ досега въ срѣдата на младежъта антирелигиозни и антинационалистични течения, толкова пагубни за бъдещето на нашия младъ народъ.

Въ поменатата статия г-нъ П. Черняевъ прѣди всичко бѣлѣжи, че въ новата програма по законъ

Божий размѣрять на тоя прѣдметъ е намаленъ, като е дадено повече мѣсто на прѣдмети, не толкова важни за педагогическата подготовка на ученицитѣ и, което е още по заблѣжително, като е изхвърленъ най-сжществениятъ прѣдметъ по законъ Божий — умозрителното богословие, при помощта на който е само възможно правилното разрѣшение на всички философски въпроси, отъ които се вълнува човѣшкиятъ духъ, а слѣдователно и да се даде отпоръ на всички модерни учения, несъмнѣтни съ самата природа на човѣка. Г-нъ П. Черняевъ бѣлѣжи по-нататкъ, че въ проекто-програмата е билъ прѣдвиденъ тоя важенъ прѣдметъ, както и всеобща ц. история и че неизвѣстно защо въ програмата той е изчезналъ и вмѣсто него се явява църковно богослужение. „Извѣстно е, казва г-нъ П. Черняевъ, че никой отъ учителитѣ или учителскитѣ съвѣти не е давалъ мнѣние въ подобенъ смисълъ, (т. е. да се изхвърли умозрителното богословие.) Нѣщо повече: нѣкой сж искали замѣняването на богослужението съ обличително богословие или пъкъ съ християнска етика, но за умозрително богословие сж искали увеличение на часоветѣ, тѣй като материята е такава, че е трудно да се прѣмине само съ два часа седмично. Министерството на просвѣтата взе мнѣнията на компетентитѣ и близко стоящитѣ до работата лица (интересно е да се знае, давалъ ли е Св. Синодъ нѣкакво мнѣние и, ако е, какво е то), а не усвои ни едно отъ тѣхъ. Това е твърдѣ характерно явление!“ Отъ всички тия бѣлѣжки на г-на П. Черняева явно става, че самото министерство е дѣйствувало въ случая непослѣдователно, като е давало широкъ просторъ на учителитѣ и учителскитѣ съвѣти да се произнесатъ по тоя важенъ въпросъ, — прѣподаването Законъ Божий въ педагогическитѣ училища, и като е прокарало въ програмата, не това, което му е било прѣпоръчено, а съвсѣмъ противното. Колкото за това, давалъ ли е Св. Синодъ нѣкакво мнѣние по поводъ съставенето програмата на педагогическитѣ училища, ние сме въ положение да установимъ, че Св. Синодъ не е билъ запитванъ да си даде мнѣнието по тоя важенъ въпросъ, а когато самъ по своя инициатива си е далъ мнѣнието, въ което е настоявалъ за разширение материала по Законъ Божий, отговорено му е било, че вече е късно да се мѣнува програмата, защото била вече отпечатана.

Въпросътъ за неправилността на съставената

програма по Законъ Божий въ педагогическитѣ училища и другъ пхтъ е билъ подиганъ въ страницитѣ на Ц. В., като е било указано, че тя е лишена отъ най сжществения прѣдметъ — умозрителното богословие, съ което се лишаватъ бждещитѣ учители на младото поколение отъ възможността да си съставятъ ясенъ и опрѣдѣленъ възгледъ върху великото значение, което има религията въ живота на човѣка частно и въ живота на народитѣ изобщо. Сега пакъ статията на г-на П. Черняевъ ни дава поводъ да се повърнемъ върху сжщия прѣдметъ, за да изкажемъ своитѣ съображения по него. Всеизвестенъ, неоторимъ и общо признатъ е скръбниятъ фактъ че една частъ отъ учителитѣ у насъ е заразена вече отъ отрицателнитѣ модерни идеи и учения, които се стремятъ да катурятъ сжществуващия днесъ общественъ строй и, което е още по-важно, да изкоренятъ отъ съзнанието на българина религиозното чувство, което го е крѣпило въ най тежкитѣ за неговото политическо сжществуване минути. Този сжщиятъ скръбенъ фактъ биде признатъ даже официално прѣдъ народнитѣ прѣдставители отъ самия Министъръ на народното просвѣщение, макаръ и не въ тие размѣри, въ които той днесъ за днесъ сжществува. И тѣй, нѣкои отъ насъ признаватъ факта напълно, а други — съ известни ограничения; обаче тукъ разликата въ неговото припознаване е въ степенъта, количествено, а не качествено; т. е. едни отъ насъ признаватъ пълното заразяване учителското съсловие (особено въ срѣдата на народнитѣ учители) отъ тлетворнитѣ модерни идеи, а други гледатъ на него, като на нѣщо несжществено, като нѣщо прѣходно, което си е въ реда на еволюционното развитие на нашия народъ. Слѣдователно ние имаме право да установимъ, че нашата младежъ изобщо, и учителството въ частностъ, е тръгнала въ съвсѣмъ нежелателенъ пхтъ при своето интелектуално развитие. Коя е причината, която е докарала тоя грозенъ общественъ неджтъ? Ние и другъ пхтъ сме имали случай да константираме, че главната причина на фалшивата посока, по която е тръгнала известна частъ отъ нашата интелигенция, е зловрѣдното влияние, което е оказала и продължава да оказва върху нея (за голѣма жалость, трѣбва да го признаемъ) едвамъ що зародената и развивающа се у насъ млада литература, която сама се намира подъ силното влияние на модерни западно-европейски тлетворни идеи. Подъ силното влияние на тия именно идеи се намира и подготовката на младото поколение у насъ. Вземете не само програмата на педагогическитѣ училища, а изобщо всичкитѣ програми на свѣтскитѣ срѣдни учебни заведения у насъ, анализирайте ги грижливо и вие ще се убѣдите, че всичко е наредено като че ли нарочно да разколебае въ ученика неговото религиозно чувство и да го направи най-последъ пълненъ атеистъ. Ние тукъ говоримъ за рѣзкия прѣломъ, който неволно произлиза въ мировъзрѣнието на ученика, когато той прѣминува отъ долнитѣ три класа на училището въ по-горнитѣ класове. Ние му прѣподаваме Законъ Божий въ първитѣ класове, обаче съвсѣмъ безсистемно и бузъ да вземемъ прѣдъ видъ

естественя вървежъ на неговото интелектуално развитие; а слѣдъ това веднага въ по-горнитѣ класове го ввождаме въ областъта на тая частъ отъ науката, която се основава на всевъзможни ипотези за обяснение образуването слнчевата система или пхкъ го запознаваме съ механическия възгледъ при обяснение явленията на природата изобщо. Неподготвенъ къмъ тоя рѣзкъ и неестественъ прѣходъ отъ библейскитѣ разкази къмъ разнитѣ научни теории, ученикътъ не е въ състояние да схване изведнажъ тѣхната ипотетичностъ, приема ги за чиста монета и ето ти началото за образуване раздвоение въ неговия духовенъ миръ и даже за отхвърляне всичко това, което му е било досега съобщавано отъ областъта на религията. Добавяте къмъ това влиянието на една частъ отъ дѣтската литература у насъ, която се стреми да популяризира между младежъта „точната наука“, като му съобщава напр., че Лапласовата теория (ипотеза) за произхода на слнчевата система е „цѣла истина“, и вие ще имате съвсѣмъ ясно прѣдставление за лесното формиране у насъ младежи — атеисти още въ петнадесетгодишната имъ възраст. Намъ недавно ни разказаха случая съ единъ младежъ, който слѣдъ два три мѣсеца отъ постжпванието си въ четвърти класъ на гимназията билъ заявилъ открито на родителитѣ си, че всичко досега прѣподадено по Законъ Божий било праздни приказки и че науката била доказала, че нѣма Богъ, защото свѣтътъ билъ произлѣзълъ самъ отъ себеси.

И тѣй, дѣйствующитѣ програми за срѣднитѣ свѣтски учебни заведения у насъ сж несъстоятелни и не издържатъ никаква критика. До сега съставителитѣ на тия програми сж гледали съ съвършено прѣдубѣждение къмъ прѣдмета Законъ Божий и, ако сж го ввождали въ програмата, това сж вършили отъ нѣмай — кждѣ, за да не ги подозратъ другитѣ въ индиферентностъ къмъ религията. Трѣбва открито и искрено да си признаемъ, че въ самитѣ насъ сжществува единъ видъ раздвоение относително значението на религиозното възпитание за интелектуалното развитие на единъ младъ народъ като нашия; отъ тукъ именно произтича оная нерѣшителностъ, колебливостъ и даже небрежностъ при нареждане програмата по Законъ Божий въ срѣднитѣ учебни заведения. Нерѣшителността въ случая произлиза едно отъ страха, да не ни набѣдятъ въ индиферентностъ и даже въ атеизъмъ, а отъ друга страна да не ни упрекнатъ „прогресивнитѣ елементи“ въ назадночавостъ. Съ други думи, ние въ дадения случай гледаме да угодимъ на два право срѣщуположни възгледа относително значението на религията за човѣка частно, както и за цѣлото човѣчество изобщо; отъ тукъ нерѣшителността, колебливостъта и небрежността; а резултатътъ на всичко това е несъстоятелната програма по Законъ Божий, която докарва раздвоение и въ самата младежъ, като я тласка къмъ индиферентностъ и даже къмъ атеизма, макаръ тая последня дума, строго казано, мжчно може да се приспособи къмъ единъ петнадесетгодишенъ индивидъ.

Прочее, трѣбва да признаемъ, че програмитѣ

по законъ божий не само въ педагогическитѣ училища, а и въ всички срѣдни учебни заведения изобщо, не издържатъ никаква критика и то главно по своята безсистемность, която не може нищо друго да докара, освѣнъ пълно раздвоение въ нормалното развитие на младежта. Но не е достатъчно само да си признаемъ искрено грѣшката, а трѣбва безъ друго часъ по скоро да пристѣпимъ къмъ прѣработването на тия програми, особено по отношение на Законъ Божий, като въведемъ въ прѣподаването му пълна хармония съобразно съ възрастта на младежитѣ и се стараемъ да избѣгнемъ рѣзкия прѣходъ въ учебната материя отъ долнитѣ къмъ горнитѣ класове. Не му е тукъ мѣстото да влизаме въ подробности, за да покажемъ, какъвъ трѣбва да бѣде учебниятъ материалъ, който ще обнема програмата въ срѣднитѣ учебни заведения, и какъ най-добрѣ ще бѣде да се нареди тоя материалъ; при все това намираме за необходимо да укажемъ, макаръ въ най-общи чѣрти, като какъ би трѣбвало да се разрѣшатъ тия два главни въпроса. Тѣй, по първия въпросъ, т. е. относително учебния материалъ, ние мислимъ, че трѣбва отъ науката да се избиратъ тия нейни части, които развиватъ умствения кръгзоръ на ученика, а не да се тѣпчи главата му постоянно съ голи и сурови факти, които само уморяватъ паметта му, безъ да помагатъ за интелектуалното му развитие; а отъ Законъ Божий трѣбва да почваме прѣдимно съ историческата и особено съ нравствената частъ, която дѣйствува непосредствено на сърдцето и послѣвече да се влѣзе въ областта на догматическата и умозрителната частъ. Колкото пъкъ до втория въпросъ, т. е. относително нарежданieto на материала, трѣбва а) по науката да се излагатъ явленията съ тѣхната закономерность и чакъ на край, въ най-горнитѣ класове, да се запознаватъ ученицитѣ съ разнитѣ теории отъ ипотетиченъ характеръ, като не се забравя да се разправи на ученицитѣ ипотетичностьта на теоритѣ, а не да имъ се прѣдставятъ въ видъ на непрѣложни истини; б) по въроучението да не се прѣкъсва материалътъ въ срѣдата на курса, а да се продължи чакъ до края, като се запознаятъ ученицитѣ съ умозрителната му частъ, която ще имъ помогне да се ориентиратъ надлежно, та по-лесно да прѣминатъ критическия периодъ на скептицизма и умственото си раздвоение, прѣзъ който периодъ неизбѣжно прѣминуватъ почти всички развиващи се интелектуално младежи.

Въ единъ отъ идушитѣ броеве на Ц. В. ще изложимъ въ общи чѣрти възгледитѣ си относително програмата по Законъ Божий въ педагогическитѣ училища, а също и относително голѣмата важность, която има умозрителното богословие, както изобщо теоретическата и етическата частъ на християнството за готвящитѣ се за народни учители младежи.

Г.

Мисли по Пастирското Богословие.

1. Понятието за Пастирско Богословие като наука.

Пастирското Богословие е наука за пастирството. Ала въ тая наука първото мѣсто заема личността на пастиря. Главниятъ прѣдметъ въ тая наука е изяснението живота на християнския пастирь и неговата дѣйность. Зема той централното мѣсто въ нея, защото посредствомъ неговото служение става благодатното духовно възраждане на вѣрващитѣ; той е тѣхниятъ ръководител къмъ духовното съвършенство. Успѣхътъ на това дѣло зависи главно отъ пастиря, отъ неговото възвишено *пастирско настроение*. Като продължител на едно най-велико дѣло, каквото е домостроителството на човѣческото спасение, неговата личность, вътрѣшното му настроение, вънкашнитѣ му отношения, нравственитѣ му качества, трѣбва да иматъ яка свръзка съ облика на Пастиреначалника. Личностьта на Спасителя, Неговата вътрѣшна благость и състрадателно отношение къмъ човѣцитѣ сѣ привличали тия послѣднитѣ къмъ вѣрата и спасението. Тѣй е почнато спасителното дѣло; така само може да се продължава успѣшно и отъ пастиря на християнската църква. Пастирското Богословие го упѣтва въ това.

Ала не е достатъчно за пастиря да има само *възвишено пастирско настроение* къмъ дѣлото на християнското духовно възраждане и спасение. Потрѣбно е още и *умѣние*. Майката, за да има добъръ и примѣренъ синъ, не е достатъчна само любовта ѝ къмъ него. Необходимо е при любовта да има и *умѣние, познания*, за да му се даде потрѣбното възпитание. Същото е и съ духовния пастирь. При възвишеното му пастирско настроение е потрѣбно и знание. Слѣдователно, Пастирското Богословие е наука, която се занимава съ пастиря на християнската църква, като главенъ факторъ въ дѣлото на човѣшкото спасение, съ неговото умѣние да ръководи това спасение, като му служи за ръководително сръдство да се приготви и достойно да процѣлжи това спасително дѣло — духовното възраждане и нравственото съвършенство на своитѣ пасоми.

2. Задачата на Пастирското Богословие.

Съ опрѣдѣляне понятието за Пастирското Богословие като наука, трѣбва да стане извѣстна отчасти и неговата задача. Пастирътъ като личность и пастирството като служение въ нашата наука сѣ свързани неразривно. Отъ туй и задачата на Пастирското Богословие състои въ това: да изучи пастиря въ свръзка съ служението му; да нарисува неговия нравствено религиозенъ портретъ, съ неговитѣ права и длѣжности, изобщо неговата жизнѣдѣйность споредъ свещ. Писание и св. Прѣдание. Въ другитѣ сфери или въ другитѣ обществени положения и състояния частниятъ животъ и служебната дѣйность могатъ да бѣдатъ отдѣлни една отъ друга. Тамъ недостатъцитѣ въ частия животъ могатъ да не вредятъ за успѣха на служебната дѣйность. Напр. може нѣкой да бѣде великъ полководецъ — да произвежда обалвие на човѣцитѣ, а въ същото врѣме да е крайно нравствено покваренъ човѣкъ, много лошъ

баща на сѣмейство. Може да бѣде нѣкой най-силния и сладкодуменъ адвокатъ или изкусенъ лѣкарь, а въ сѣщото врѣме да служи за съблзѣнъ въ частния си животъ. И въ единия и въ другия случай служебната имъ дѣйность не се поврежда, тѣхното дѣло не спира хо-да си. Върху частния имъ животъ малко или съвсѣмъ не се обръща внимание.

Обаче, не е сѣщото и съ духовния пастирь. Тукъ даже е почти обратното — на частния животъ на пастиря се обраца най-голѣмо внимание. Това показва, че неговиятъ животъ е нераздѣлимъ отъ служението му. Отъ това и апостолскитѣ завѣтъ: *бѣди образецъ на върнитѣ съ словото си и живота си.* (1 Тим. IV, 12). Частниятъ животъ или изобщо животѣтъ на християнския пастирь значи се явява като едно отъ най-важнитѣ условия за успѣха на църковно-общественото му служение. Оттова и задачата на тая наука — Пастирь. Богословие — е да укаже на тоя животъ, да опрѣдѣли, съобразно съ Божественото Откровение и учението на Св. Отци и учители на църквата, какъвъ подобава да бже той. Послѣ да изясни знанията на пастиря, които му сж потрѣбни за да изпълни общественно-църковното си служебно задѣление, и най-сетнѣ да му укаже посoble-ние за по-успѣшна работа.

3. Раздѣление на Пастирското Богословие.

Чрѣвъ чистото пастирско служение става непрѣмънно възраждането на душитѣ въ Божествената благодать. Пастирьтъ обаче самъ прѣдварително получава тая благодать, която го прѣбражда вътрѣшно. Върху тоя даръ особено може да се усили неговото възрпшено пастирско настроение. Тукъ е гаранцията за успѣха въ служението му. Дарѣтъ на священството поражда оная състрадателна любовъ къмъ паството, която има способността да прѣживѣва и радоститѣ и скърбитѣ на пасомитѣ. Тоя даръ, тѣй да се рече, обближава пастиря съ пасомитѣ и се почва въздѣйствието на първия върху послѣднитѣ. Обаче както до приемането дара на священството се изиска усиленна подготвителна дѣйность, тѣй и слѣдъ приемането му, за въздѣствие върху паството е потрѣбна такъва. Първата подготвителна дѣйность се докосва до пастиря и усвоеното стѣ него свойство на пастирския духъ, *пастирското настроение и пастирското знание.* Втората дѣйность — която ще се изразява въ неговото пастирско въздѣствие, се докосва до паството му. Обаче защото кръгѣтъ на това въздѣствие е твърдѣ широкъ, то и той отъ своя страна трѣбва да се подраздѣля на двѣ части. Слѣдователно, въ нашия случай, Пастирското Богословие, което ще обгрѣща съвкупната пастирска дѣйность, въ най-широка смисълъ на думата, трѣбва да се раздѣля на три части. Въ *първата частъ* трѣбва да се разглежда пастирьтъ и пастирството изобщо като особено църковно-общественно служение. Като допълнение на тая частъ трѣбва да се разгледатъ още и основнитѣ законо-положения на православната църква. Пастирьтъ трѣбва да има понятие за тѣхъ. Въ *втората частъ* трѣбва да се изучи пастирьтъ като священослужителъ. Въ тая частъ да се разгледа общественото Богослужение и Таинства, като срѣдство за пастирското въздѣствие на вѣрващитѣ. И, най-сетнѣ, въ *третьата частъ* трѣбва

да се разгледа и изучи пастиря като *духовенъ ржководителъ* и *учителъ* на пасомитѣ. Тѣй че съставнитѣ части на нашата наука ще сж: „Свещеникѣтъ“, „Богослужението“ и „Омилетиката“, които изобщо и съставляватъ науката „Пастирско Богословие“.

4. Основата и източникитѣ на пастирското богословие.

Основата си Пастирското Богословие има въ Божественото Откровение. Тукъ сж начертани нравственитѣ и църковно-правни длѣжности на пастиритѣ. Сжща такъва основа, за тая наука, служи Църковното Прѣдание, особено онова древно прѣдание, което е получено непосредствено отъ апостолитѣ и апостолскитѣ мжже. Служайки за основа на нашата наука, Св. Писание и Св. Прѣдания сжщеврѣменно сж и източници на Пастирското Богословие. Отъ тѣхъ само може да се почерпне материалъ, за да се нареди една наука за пастирско уплтане и ржководене. Тукъ, както въ Вѣтхия Завѣтъ тѣй въ Новия — срѣщаме такива самоотвержени и прѣдани на дѣлото Божие пастири, които прѣдизвикватъ благоговѣйно удивление и служатъ за неизчерпаемъ източникъ за пастирско назидание и въодушевление. Сжщото виждаме и въ Св. Прѣдание. Затова и нашата наука своитѣ изводи и заключения, касателно характера и качества за какъто и да било длѣжность на свещеника, прави върху основа на тѣзи източници. Сжщността на учението за пастиря и пастирството въ Св. Писание и Св. Прѣдание не може и не трѣбва да бже измѣнявала отъ никакви съврѣменни искания. Това учение е съвршено и никакъвъ прогресъ не може да се сравнява съ него. Нѣма на земята, нито ще има нѣкога, нѣщо по-съвршено отъ отъ онова съвршенство, което свѣтътъ еднажъ е видѣлъ въ лицето и учението на Пастереначалника. А Пастирското Богословие, като наука най-вече се основава на това учение. Истинскиятъ образецъ за пастиря е Спасителѣтъ съ Своя идеаленъ и святъ животъ. Съврѣмениятъ животъ и прогресъ не може да ни даде или да ни научи на по морални и по-хуманни отношения, отколкото ония на които ни учи Спасителѣтъ. И ние виждаме, че нѣкои учени, които се опитватъ да критикуватъ Евангелието, оставатъ само съ опититѣ си, и най на край запазватъ своето благоговѣйно удивление къмъ съвршенството на това велико учение и съ дълбока почитъ се прѣклавятъ прѣдъ неговия Авторъ. Тѣй че за Пастирското Богословие, като наука за ржководене човѣшката съвѣсть и духовното и нравствено съвршенство, като наука, която се занимава съ благодатното възраждане на вѣрващитѣ, главния източникъ е, и си остава за винаги, възродителното Евангелско слово, изобщо — Св. Писание. А своето допълнително и окончателно завършване то получава отъ Св. Прѣдание.

Архимандритъ Неофитъ.

Старокатоличеството и сжиданията за него въ руската богословска литература

Срѣди пѣстрото и до крайностъ измѣнчиво множество явления въ религиозния животъ на западното християнство въ послѣдно врѣме необходимо е да се отбѣлѣжи едно движение, което по своя характеръ рѣзко се отличава отъ всички други. Това е старокатоличеството. То се е явило непосредствено слѣдъ Ватиканския съборъ въ Германия и Швейцария. И въпрѣки голѣмата сила на неговитѣ врагове, не само се е запазило до сега въ тѣзи страни, но е успѣло да проникне даже далечъ задъ тѣхнитѣ прѣдѣли.

Макаръ старокатоличеството и да е възникнало непосредствено слѣдъ Ватиканския съборъ, ще бжде навивно да се мисли, че този съборъ самъ по себе си, безъ всякаква историческа подготовка, го е извикалъ на животъ; напротивъ, старокатоличеството е имало отдавнашна историческа подготовка, имало е исторически подготвена и приспособена почва още много прѣди неговата поява. Ватиканскиятъ съборъ съ своитѣ опрѣдѣления е билъ само простъ поводъ къмъ възникването на старокатоличеството, обословано отъ цѣлия миналъ животъ на западното християнство.

Извѣстно е, че животътъ на западното християнство прѣдставлява отъ себе си трагическа борба на двѣ течения: истинно християнско и псевдо християнско; борба за най-сжщественитѣ за човѣка възрѣния — за положението на послѣдния като членъ на Христовата църква; съ други думи — борба за самото понятие църква, на което — пълно и точно разкритие, т. е. пълно и точно рѣшение на проблемата за отношението не единичнитѣ членове къ мѣ цѣлия организъмъ — църквата, сж да и Исусъ Христосъ и Неговитѣ апостоли.

Като основали църквата като опрѣдѣлено общество, цѣлностенъ организъмъ, като ѝ присвоили опрѣдѣлени права и пълномощия, — Исусъ Христосъ и апостолитѣ, въ това сжщо врѣме, съ своето учение, освѣтили тѣй сжщо и всѣки отдѣленъ индивидуумъ, запазили за послѣдния висшето право на собствено нравствено самоопрѣдѣление, признали и за всѣка отдѣлна личностъ извѣстни права и обязанности въ Царството Божие, оказали ѝ опрѣдѣлено мѣсто въ цѣлото и съ това я запазили отъ да бжде погълната отъ това цѣло. ¹⁾

Такова, по плана на Исуса Христа и Неговитѣ апостоли, трѣбва да бжде устройството на Христовата църква, но не такова то е станало въ Римокатоличеството. Тука, въ сила на особенъ, изработетъ отъ историческитѣ обстоятелства, възгледъ за Римския първосвещеникъ, като глава не само на църквата, но и на цѣлия миръ, всичкитѣ стремления на църковната властъ сж били насочени къмъ това, щото неограничено надъ всичко да се господствува и безмълвно надъ цѣлия свѣтъ да се заповѣдва. За това и християнската религия — религия на духа и свободата — малко по малко била доведена до стѣпенъ на груба, всичко и всички поглащающа, система; понятието за християнската църква малко

по малко получило форма на свѣтско господарство, въ което всѣки индивидуумъ е обязанъ на безусловно подчинение, като е признатъ за винаги несъвършенолѣтенъ — лишень отъ правото на гласъ. ¹⁾

Но наредъ съ тора направление, което се е стремилло да прѣобърне религията въ орджие за духовно робство, на западъ сжществувало и друго — истинно християнско — за което църквата, религията сж схпи не като орджие на робството, а като благодатни срѣдства за духовното спасение на човѣка; което се е стремилло да запази за църквата нейното всеобщо мирово значение, нейната свобода, за вѣрата —нейното вътрѣшно съдържание, а за индивидуума — неговата нравствена отвѣтственостъ.

Ето тѣзи двѣ течения едното истинно християнско, а другото, макаръ и християнско, но въ извратенъ видъ, прѣминаватъ прѣзъ цѣлия църковно исторически животъ на католическия западъ, като сж нарушавали неговото свободно течение. Така, още въ първитѣ десетъ вѣка, когато отъ страна на нѣкои папи били направени за пръвъ пхтъ опитвания за усиляването на римската централизация, тѣ (папитѣ) срѣщнали силенъ отпоръ въ лицето на епископитѣ Клавдия Турски и Гинкмара Рейнски.

Въ послѣдвалата послѣ това епоха, отъ IX—XIV в., въ която папската властъ е достигнала най-голѣмо тържество, се срѣщатъ сжщо борци за истинското понятие за църквата. Не ще и дума, че отъ XIV—XIX в., когато папството започва бързо да клони къмъ упадъкъ и когато, като слѣдствие отъ това, ореолътъ, който е окръжавалъ папския прѣстолъ, започналъ бързо да отстъпва мѣсто на печалната дѣйствителностъ, — количеството на лицата, ратувавши за истинското християнство, се усилило до небивали до тогава размѣри.

Тѣй че, още до откриването на Ватиканския съборъ, била подготвена окончателно почвата за старокатолическото движение. Необходимъ билъ само поводъ, щото тѣзи гласове, които до тогава дѣйствували отдѣлно въ разнитѣ страни на западъ и безъ особена енергия, да се силотятъ и съ общи сили да се постараятъ да спасатъ тѣзи малки остатъци отъ религиозно-националната свобода, които сж се запазили на западъ като драгоцененъ залогъ на миналото. Ясно е, че за такъвъ поводъ е могълъ да послужи Ватиканскиятъ съборъ съ своитѣ опрѣдѣления, тѣй като благодарение на послѣднитѣ папството е достигнало до такава стѣпенъ на своето развитие, на по висока отъ която то не може и да иде. ¹⁾

По декретитѣ на Ватиканския съборъ, църквата се прѣвърнала въ всемирна империя съ назначение да обеми всички свѣтски господарства; папата билъ провъзгласенъ за вице—Богъ или намѣстникъ на Бога и като такъвъ непогрѣшимъ не само въ духовнитѣ, но и въ свѣтскитѣ дѣла. Ето защо, ксгато на Ватиканския съборъ истинското понятие за църквата било съвършено извратено, когато отъ Божественъ вертоградъ, тя се превърнала въ царство на дявола, най-виднитѣ богослови и много истински християне на западъ възстанали противъ рѣшенията на този чудовещенъ съборъ и се отдѣлили отъ римския католицизъмъ въ името на религията и за благото на вѣрващитѣ. Нищо така вѣрно не обяснява произхождението на старокатоличеството, както слѣдующитѣ прѣкрасни редове изъ писмата на Демгера, отиравени

¹⁾ Проф. Керенскій. „Старокатолицизмъ его исторія и внутренне развитие преимущественно въ вѣровзповѣдномъ отношении“. Казань 1894 г. стр. 1-2.

¹⁾ ibid. 3-4 стр.

¹⁾ ibid. 4-6 стр.

къмъ Мюнхенския архиепископъ Шерра: „... като християнинъ, като богословъ, като историкъ и като гражданинъ, азъ не мога да приема новия догматъ, тъй като той не се съгласува съ духа на Евангелието и съ яснитѣ изрѣчения на Исуса Христа и Неговитѣ апостоли.“²⁾

На първо време отличителната чѣрта на старокатоличеството, която го е характеризирала като отдѣлно цѣло отъ римокатолическата църква, е било само отхвърлянето отъ послѣдното Ватиканския догматъ. И, нече и дума, че, ако старокатоличеството се ограничи само съ това, то не би заслужвало сериозно внимание; но, за щастие, то не се спрѣло на това, пъкъ и не е могло да се спрѣ. Ватиканскиятъ догматъ прѣдставлява отъ себе си нищо друго, освѣнъ краенъ резултатъ отъ хилядогодишното развитие на папската система, п, ясно е отъ само себе си, че старокатоличеството не е могло да ограничи всичката своя дѣятелность, всичката задача на своя исторически животъ, само съ отхвърлянето на догмата за папската непогрѣшимость—тази послѣдния стадия отъ развитието на папството. Ако то е искало да бѣде послѣдователно въ своя протестъ, длъжно е било да отиде и по далечъ, длъжно е било да отстрани и всичко това, което така или иначе е стояло въ свѣрска съ Ватиканския догматъ—що го е породило като всѣка причина слѣдствието; съ други думи, длъжно е било да отиде противъ всичката папска система. А тъй като стремлението да осъществи тази система, да я приведе къмъ този видъ, който тя е получила на Ватиканския съборъ, е повлѣкло подиръ себе си: 1) извратяването отъ католическата църква много пунктове отъ древно—християнското вѣроучение, 2) извратяването отъ сжщата древно устройство на християнската църква и 3) разкъсването на съюза между помѣстнитѣ християнски църкви—между изтокъ и западъ; то, слѣдователно, и основнитѣ начала, отъ които е било длъжно да се ръководи старокатоличеството въ своята историческа дѣйность, които е било длъжно, като слѣдва логиката, да положи въ основата на тази дѣйность, трѣбвало да се очаква, че ще бѣдатъ отъ тройкъ родъ: 1) старокатоличеството е било длъжно да очисти древне християнското вѣроучение отъ внесенитѣ въ него отъ римската църква новости; съ други думи, то е било длъжно да го възстанови въ древнота вселенска чистота; 2) длъжно е било да възкреси въ църковното устройство на своето общество извратеното отъ Римъ устройство на християнската църква и 3) длъжно е било най-подиръ, да се постараетъ да извърши великото дѣло—да приведе западъ, макаръ и само въ лицето на членоветѣ на своето общество, къмъ единство съ изтокъ, иначе казано—да възсѣдини първия съ втория.

За честь на старокатоличеството трѣбва да признаемъ, че то още отъ самото начало вѣрно е схванало лежащата на него задача и правилно налучило както кръга на своята бѣдеща дѣйность, така и принципитѣ, които трѣбвало да лѣгнатъ въ основата на тази дѣйность. Още на първитѣ свои два конгреса Мюнхенский (отъ 22-24 Септември 1871 г.) и Келнскій (отъ 20-22 Септ. 1872 г.) старокатолицитѣ показали на цѣлия свѣтъ, че тѣ възставатъ не само противъ Ватиканския догматъ, но и противъ цѣлото изобщо направление, което вече нѣколко вѣка иде отъ Римъ. И макаръ на тѣзи

конгреси и да не е билъ изложенъ нито единъ пунктъ изъ вѣроучението на старокатолицитѣ, макаръ и да не е установено нищо относящесе до църковния институтъ на послѣднитѣ (конгреситѣ) на тѣхъ е билъ начертанъ общиятъ планъ на тѣхната бѣдеща дѣйность: първо, възстановяване учението на древнота нераздѣлна църква и твърдото о него придържане; второ, възстановяване и съхраняване въ своето общество древното устройство на християнска-църква, до неузнаваемость извратено отъ папизма въ западната църква и трето—възсѣдиняването на различнитѣ църкви, които държатъ учението на древнота—нераздѣлната католическа църква. Тука—на тѣзи събори—е билъ указанъ и самиятъ критерий или правилото, по което би могло да се отличи истинно—древното—християнското учение отъ наводо—лъжовното, именно правилото на знаменития отецъ на западната църква отъ IV в.—Викентия Лирински: „id teneamus quod semper, quod ubique, quod ab omnibus creditum est, като разпространили неговата сила до IX в. Досежно въпроса за възсѣдинението на църквитѣ, на тѣзи събори било постановено още и това, че то трѣбва да се осъществи единствено на почвата на вѣроучението, тъй че единението на тѣзи послѣднитѣ не трѣбва да влече подиръ себе си пълното унищожавание на всичкитѣ национални особености на отдѣлнитѣ църкви—особености отъ външенъ обрядовъ характеръ.“¹⁾

Непосрѣдствено слѣдъ свършването на втория конгресъ, ръководителитѣ на старокатоличеството се заели твърдо съ постъпенното осъществяване на изработената програма. Прѣди всичко тѣ се постарали да дадатъ на своето общество известна опрѣдѣлена църковна организация, тъй като безъ това не е било възможно, ни разкриването на самото вѣроучение на старокатоличеството, ни достигането на възсѣдиняването на църквитѣ. Останали безъ епископъ, старокатолицитѣ, послѣ дълги прѣговори съ разнитѣ германски правителства, на 4 Юний 1873 год. избрали за такъвъ Бреславския професоръ Реикенсъ, който на 11 Августъ, сжщата година е билъ ръкоположенъ въ Ротердамската църква Св. Лаврентий отъ Девентерския епископъ, Германа Хеикампа, при съдѣйствието на двама генералъ—викарии изъ холандскитѣ инфулати (Иоанъ Гарденвийски и Иоанъ Ферганъ). Въ скоро време билъ ръкоположенъ и другъ епископъ—Херцогъ за швейцарскитѣ старокатолици. Послѣдовавшитѣ непосредствено послѣ това два събора—единъ въ Германия (въ Констанцъ, на 14 и 15 Септем. 1873 г., а другия въ Швейцария, въ гр. Олтенъ на 31 Августъ 1873 г.) дали на Германскитѣ и Швейцарскитѣ старокатолически общини тази църковна организация, която сжществува у тѣхъ неизмѣнно и до сега.¹⁾

Като дали на своето общество опрѣдѣлена църковна организация—въ духа на древнота нераздѣлна църква, старокатолицитѣ пристѣпили къмъ осъществяването втората своя задача—къмъ възстановяването въ първоначалната своя чистота вѣроучението на западната църква, чрѣзъ отстраняването на всичко, що нѣма основание ни въ св. Писание, ни въ св. Прѣдание на древнота вселенска църква въ първитѣ VIII вѣка и що не отговаря на правилото на Викентия Лирински.

1) ibid 135-148 стр.

1) ibid 151 стр.

Такава сжщо реформа старокатоличеството е прѣд-приело и въ областта на църковната дисциплина и богослужение. Цѣльта на тази реформа е сжщата: именно чрезъ освобождаването дисциплинарната и Богослужебна практика на своето общество отъ тѣзи наслоения, които сж внесени въ нея отъ Римската църква, да я приближатъ къмъ практиката на древната вселенска църква.

Не минало много врѣме отъ отдѣлението си отъ Римската църква и старокатолицитѣ се заели и съ осществяването на третата своя задача—съ възсѣдиняването на християнскитѣ църкви—западни и източни, което единение, както и по рано казахме, по мнѣмието на старокатолицитѣ, трѣбва да се прояви само въ единството на вѣрата, а не и въ единството на обрядитѣ. За осществяването на тази своя цѣль, старокатолицитѣ започнали да устрояватъ периодически международни конгреси, на които да присѣтствуватъ прѣдставители отъ разнитѣ църкви на изтокъ и западъ. Такива конгреси до сега сж били шестъ. Старокатолицитѣ, както и ние православнитѣ, желаятъ да видятъ цѣлия християнски миръ обединенъ въ едно цѣло; но въ скоро врѣме тѣ сж убѣдили, че възсѣдинението на тѣхнитѣ църкви, ако то трѣбва да произлезе на почвата на древно вселенската църква, е възможно само съ православната източна църква, защото само православната църква е запазила въ себе си неповрѣдено учението на древната католическа нераздѣлна църква. Ето съ какви думи епископъ Херцогъ привѣтствувалъ православния Патрски архиепископъ Никифора при пристигането му въ г. Люцернъ (1892), съ цѣль да присѣтствува на втория старокатолически международенъ конгресъ: „пристигналиятъ архиепископъ, казва епископъ Херцогъ, говори на този езикъ, на който сж говорили първитѣ слуги Христови при разпространяването отъ тѣхъ християнско Благовѣстие, и на които сж били написани новозавѣтнитѣ книги на св. Писание. Той употрѣбява при богослужението сжщитѣ форми и молитви, които сж били въ църквната практика още въ врѣмето на св. Иоанъ Златоуста и другитѣ велики отци на църквата. Но, което е още по важно, той е епископъ на църквата, която всѣкогашъ строго е пазила заповѣдта на св. ап. Павла, че никой не трѣбва да проповѣдва друго евангелие, освѣнъ това, което е прѣподадено изъ начало. Гръцката църква не признава никакви други догмати освѣнъ тѣзи, които били признати отъ древната нераздѣлна църква. И за туй тя е въ собствения смисълъ на думата църква апостолска и католическа“¹⁾

Тази сжща увѣреностъ въ това, че само православната църква е запазила непоктнато истинното учение на древната католическа църква, е изразилъ и професоръ Мишо — редакторъ на международния старокатолически журналъ въ своето писмо до великия патриархъ Антима VII, като призналъ догматическитѣ начала, изложени въ знаменитото „окръжно послание“ на вселенската църква въ отговоръ на папската енциклика, за сжщи начала, които признава и старокатоличеството.²⁾

Тази имѣнно увѣреностъ, че православната църква е запазила въ чистота учението на древната вселенска църква, както по мнѣмието на горѣ цитиранитѣ

прѣдставители на старокатоличеството, така и по мнѣмието на епископа Реинкенса³⁾, професора Фридриха (въ Мюнхенъ⁴⁾ Милоша Чеха (глава на Австрийскитѣ старокатолици⁵⁾), кара старокатолицитѣ да търсятъ възсѣдинение съ насъ — православнитѣ. Отъ 1896 г. сношенията на старокатолицитѣ съ православната църква, а особено съ Руската църква, сж даже приели официаленъ характеръ.

(Слѣдва.)

Отгдѣ се е взелъ животътъ?¹⁾

I

Последнитѣ открития по въпроса за произхождението и сжщността на живота ни даватъ нови доказателства за сжществуването на Бога.

Законътъ, който господствува надъ всички биологически науки и който е напълно изясненъ съ трудоветѣ на единъ отъ най-великитѣ учени отъ нашия вѣкъ, състои въ слѣдущето: въ цѣлата серия на живитѣ сжщества, отъ човѣка до растителната клѣтка живо сжщество може да произлѣзе само отъ живо сжщество; инѣкъ речено: животътъ може да произлѣзе само отъ животъ.

Геологията и Астрономията учатъ, че съ свършването на космическия периодъ, нашето земно кълбо е прѣминало прѣзъ огненъ периодъ, аналогиченъ на този, въ който е сега слънцето. Само състоянието на горене може да обясни присѣтствието въ почвата на минерали, скали, или даже растителни остатъци, като въгленътъ, който очевидно е прѣминалъ прѣзъ дѣйствието на силенъ огънь. Само съ това състояние на горене може да се обясни сплѣскания елипсоидъ, който прѣдставя отъ себе си замното кълбо — форма, която трѣбва да приеме течната сфера, въртеща се около ось, която минава прѣзъ центра ѝ.

Отъ това слѣдва, че всичкитѣ вещества, които посетнѣ трѣбвало да образуратъ нашата планета, първоначално сж били подложени на температура, която е поддържала разтопеното имъ състояние, която е достигала до много хиляди градуси и която е разлагала всичкитѣ сложни тѣла: въглената кислота, бѣлтѣчнитѣ и азотни вещества.

При такива условия, ако прѣдположимъ, че зародитѣ сж сжществуваели едноврѣмено съ първоначалната материя, самò по себе се разбира, тѣ би били унищожени. Слѣдователно, по силата на горѣприведения законъ, животътъ може да произлѣзе само отъ животъ; трѣбва да се прѣдположи, че източникътъ на живота на земята се явява сжщество, животътъ на което не зависи отъ никой другъ (животъ), което сжщество самò по себе е вѣчно. Това е Богъ.

II

Нѣкои учени се стараятъ да се отклонятъ отъ горѣприведенитѣ логически изводи, като прибѣгватъ къмъ

1) Новое Время 1892 г. № 5979. Второй международный старокатолический конгресъ въ Люцернѣ.

Церковный Вѣстникъ 1896 г. стр. 167.

3) Керенскій В. op. cit. стр. 306

4) ibid стр. 306

5) Кирѣевъ А По поводу нѣкожорни недоразумѣній

1) Изъ „Голосъ науки о бытїи Божиетъ“.

хипотезата за произволното зараждане, споредъ която съществата отъ низшия редъ се зараждатъ сами отъ себе си.

Вървата въ произволното зараждане се е крѣпила дълго време на погрѣшни понятия и недостатъчни изслѣдвания; затова вѣчна слава на Пастѳора, който ги свършено разби и рѣши въпроса. Съ многобройнитѣ си неопровержими трудове той е доказалъ, че появяването на живо същество въ срѣда, лишена отъ зародишъ, не възможно. Това сега не се и опитватъ да отричатъ. Изводитѣ на Пастѳора говорятъ доста ясно за себеси. „Да се прѣдположи произволното зараждане“, е обявилъ не отколѣ единъ отъ ученитѣ натуралиста отъ нашето време, „би значило да се иде противъ научно доказанитѣ факти (Ed. Perrier)

III

Какво остава на нашитѣ противници? Възможно ли е на тѣзи отъ тѣхъ, които по никой начинъ не искатъ да допустнатъ съществуването на Бога, да обяснятъ произхождението на свѣта съ случая? Между това, единъ отъ привърженицитѣ на тази теория се е опиталъ да стори това.

„Всичко произлиза случайно“, казва Ренанъ, „благодарение на безбройното число удари—удари, които сж постигнали цѣлѣта случайно, но които—намъ се струва—сж я постигнали намѣрено“. Споредъ това положение, вслѣдствие безчисленитѣ сблъсквания и комбинации на атомитѣ, е могло да се случи особеното имъ съединение, което е дало първата жизнена клѣтка, и ето отъ тази първоначална клѣтка по пътя на самоусвършенствуването е възникналъ цѣлъ редъ растения и животни.

Прѣди всичко, вѣрно ли е, както приематъ нашитѣ противници, че природата е имала на свое разположение безбройно количество удари? ¹⁾

Между времето, когато нашето земно кълбо е било въ разтопено състояние, въ което, слѣдователно, животътъ е билъ невъзможенъ, и времето, когато на похвърнината му (на земното кълбо) се е появилъ животътъ, се е изминала опрѣдѣлена и относително кратка промеждина отъ време, което се доказва отъ ископанитѣ вещи, намѣрвани въ слоеветѣ, непосредствено слѣдващи слѣдъ вулканическитѣ слоеве. Така че, колкото и продължителенъ да е този периодъ, той е нищо въ сравнение съ времето, което би трѣбвало за всички комбинации, каквито могатъ да дадатъ хилядитѣ атоми, които съставятъ най-простата жизнена клѣтка,

Числото на комбинациитѣ или, по-вѣрно, на събиранията на прѣдмети, разположени единъ до други, расте въ значителна пропорция съ увеличаването числото на тѣзи прѣдмети. По такъвъ начинъ, числото на комбинациитѣ, които могатъ да се получатъ отъ 24 букви на азбуката ¹⁾ прѣминава всѣко въображение; то надминава числото 2 единици съ 21 нули. Ако прѣдположимъ, че тѣзи комбинации сж станали случайно, безъ система, тогава вѣроятността ²⁾ за получване една отъ комбинациитѣ

1) Тука авторътъ, собствено речено, и ка да докаже, че природата не е имала време за получаване безбройно количество комбинации на атомитѣ, които влизатъ въ една клѣтка.

1) Авторътъ говори за френската азбука.

2) Теорията на Вѣроятноститѣ изучава законитѣ на случайнитѣ явления; споредъ тази теория, вѣроятността на нѣкое явление се изразява съ единицата, дѣлена на числото на шансоветѣ за възможността на това явление

сл равнява на частното отъ дѣлението единицата на числото отъ всичкитѣ комбинации, т. е. на едно съвсѣмъ огромно число. Въ резултатъ би се получило безкрайно малко число.

Ако пъкъ вмѣсто 24 букви на азбуката вземемъ хилядитѣ атоми, които могатъ да образуватъ жизнената клѣтка, то за изразяване вѣроятността за образуване подобна комбинация би се получило число безкрайно по-малко.

Но, освѣнъ това, животътъ се е явилъ не въ единъ пунктъ; геологията ни учи, че животътъ се е появилъ почти едновременно по всичката повърхнина на земното кълбо. Вѣроятността че всички тѣзи благоприятни (за животъ) комбинации сж станали въ такъвъ късъ периодъ отъ време, се равнява на произведението отъ вѣроятноститѣ, възможни при всѣка комбинация ³⁾. Отъ това се получава произведение отъ голѣмо число безкрайно малки величини т. е. нула.

Така че, Теорията на Вѣроятноститѣ, къмъ която приобѣгватъ нашитѣ противници, говори противъ тѣхъ и математически доказва, че животътъ не е могълъ да произлѣзе случайно отъ сблъскванията и комбинациитѣ на атомитѣ.

Най-сетнѣ, какъ да се разбира това разсждание за ударитѣ, за които говори Ренанъ. Въ играта съ кости, за да се получи желаемата комбинация, играчътъ взема коститѣ и ги хвърля до тогава, до като се удаде тази комбинация. Може ли да се прѣдположи това същото и при сблъскването на атомитѣ? Тѣй като тогава не е съществувало нищо друго, освѣнъ атомитѣ, трѣбва да се допустне, че тѣзи послѣднитѣ сж се раздѣлили сами по себеси слѣдъ всѣко несполучливо сблъскване. Значи, трѣбва да се допустне въ тѣхъ разумъ още тогава, когато не сж имали животъ. Каква несъобразностъ!

По нататъшнитѣ разсждания считаме и за излишни. Хипотезата за случайността е така противна на законитѣ и даннитѣ на науката, както и на законитѣ на логиката. Слѣдователно тя е двойно лъжовца.

IV

Може ли да се допустне съ Хегеля и съ школата на еволюциониститѣ, че животътъ произлиза отъ единитѣ фи-

Ако отъ 100 билета единъ печели, то вѣроятността за печалба се изразява съ $\frac{1}{100}$ или, както се казва, единъ на сто. Въ лотария пъкъ, гдѣто на 10 билета печели единъ, вѣроятността за печалба се равнява на $\frac{1}{10}$ и тази дробъ въ сравнение съ $\frac{1}{1000}$ показва, че въ втората лотария има по голѣма надежда да се печели.

Въ примѣра на автора съ 24 букви вѣроятността е равна на $\frac{1}{1}$

1. 2. 3. 4. 22. 23. 24

3) Това е тѣй наречената теорема за умножаване вѣроятноститѣ, прилагана за изчисление вѣроятността при съвпадение на двѣ три, четире еднакви явления. Да вземемъ двѣ урни; двѣтѣ да иматъ по едно бѣло топче срѣдъ чернитѣ, но въ първата да има всичко 5 топчета, а въ втората 10. Сега се иска да се извадятъ едновременно бѣлитѣ топчета изъ тѣзи урни. Вѣроятността да се извади бѣлото топче изъ първата урна = $\frac{1}{5}$ или, съ други думи, трѣбва петъ пъти да се бръкне, за да се извади бѣлото топче. Но нали въ това време може да се не извади бѣлото топче изъ втората урна. Продължаваме по нататъкъ да видимъ едновременно. Но по точка отъ всѣка урна и, да допустнемъ, че изваждаме бѣлото топче изъ втората урна, но въ тѣхъ време не се изважда подобно топче изъ първата. Математическитѣ изчисления сж показали, че въ дадения случай вѣроятността за изваждане едновременно бѣлитѣ топчета се равнява на произведението отъ вѣроятноститѣ за изваждане на всѣко топче. Ще получимъ $\frac{1}{5} \times \frac{1}{10} = \frac{1}{50}$, т. е. едно сполучливо изваждане на 50 бръкването. Като знаемъ отъ геологията, че животътъ се е зародилъ едновременно по всичкото земно кълбо, да приложимъ къмъ това сложно събитие георивриведения законъ. Въ резултатъ ще получимъ, както казва авторътъ нула вѣроятностъ за подобно събитие.

зико-химически сили, особено отъ стремлението на въглерода да дава различни съединения съ кислорода, водорода и азота? Въ такъвъ случай, какъ да се пъкъ обясни това стремление? Като не желаятъ да признаятъ особено начало въ живитѣ същества, приписватъ не по-малко таинствена сила на свършено инертна материя — на въглерода, който искатъ да направятъ по такъвъ начинъ истинско начало на живота и единствена причина на всички жизнени явления. Подобно положение е съвсѣмъ произволно и още по-малко допустимо, отколкуто участието на вѣчно съществуващата първоначална причина, която е дала живота. Ако не искатъ да признаятъ Бога за първо начало на живота, логично ли е да придаватъ такова значение на „въглена“ (въглерода)?

Подиръ това, възможно ли е да виждаме въ живота само дѣйствието на химическитѣ сили на материята? Вѣрно ли е, както приема Хегелъ, че появяването на живо същество е такова явление, каквото е образуването кристалъ отъ течното му състояние? Подобно прѣдположение е недопустимо.

Кристалътъ е яко тѣло, на което формата се получава отъ природата на първоначално течно тѣло. Образуваиятъ се кристалъ съществува до тогава, до като нова външна сила му разруши връзкитѣ, които закрѣпаватъ молекулитѣ му въ особена геометрическа форма.

Напротивъ, жизнената клѣтка прѣдставлява отъ себеси съвсѣмъ нетрайно съединение, което бързо се разпада, щомъ като силата, която го е произвела, прѣстане да го оживотворява.

Кристалътъ се образува отъ разтворената му еднородна срѣда, вслѣдствие сътресението на молекулитѣ, което произвежда нѣкоя физическа причина т. е. *отвѣтъ* — *навтръ*. Живото същество се развива отъ по-малка срѣда въ по-голяма т. е. *отвѣтъ* — *навѣтъ*, вслѣдствие на особенитѣ сили, на които природата на ни е известна.

Най-сетнѣ, съществено различие състава и това, че кристалътъ е еднородно тѣло; той прѣдставлява такова съединение, каквото и срѣдата, която го е произвела, на нѣмъраща се прѣди въ течно състояние.

Свършено обратно явление прѣдставлява живото същество, което е всѣкога разнородно и прѣдставлява химическо съединение, свършено различно отъ срѣдата, въ която се е то зародило и което заради това не е могло да се образува безъ помощта на външна сила и външна воля. Най-сетнѣ, ако допустимъ, че случайнитѣ химически съединения на елементитѣ би могли да прѣдизвикатъ животъ въ органическия свѣтъ, също така както и кристали въ минералното царство; какъ пъкъ да се обясни това, че послѣднитѣ продължаватъ да се образуватъ и сега прѣдъ читѣ ни, когато животътъ никогѣ не се образува (създава) отъ неорганическата материя нито въ природата, нито въ лабораториятѣ ни. Прѣкрасни сж думитѣ на Бастиано: „Защо да се не допустне, щото жизнената протоплазма да може да се заражда и сега, както и въ началото на свѣта, щомъ законитѣ на природата сж вѣчни. Ако вие не намѣрвате разлика между първоначалното и сегашно образуване на кристалическитѣ вещества, защо правите тази разлика и допускате еволюцията, когато работата е за живитѣ същества?“

При това, какъ да се нарече това възникване на животъ вслѣдствие дѣйствието само на физико-химически сили, ако не произволно зараждане?

Като се здраво разсждава, може увѣрено съ Бастиано да се каже: „нѣма и еволюция, щомъ нѣма произволно зараждане.“

И така, ние се пакъ върнахме къмъ произволното зараждане, къмъ което се свеждатъ, по-най послѣденъ анализъ, всичкитѣ теории на нашитѣ противници за произхождение на живота. Споредъ нашето доказателство, самопроизволното зараждане е невъзможно, несъобразно съ науката. Който го допуша, остава споредъ изражението на Ренана, *вънъ отъ науката*. Така също не допустими сж и всичкитѣ хипотези, които обясняватъ появяването живота отъ физико-химическитѣ сили.

Изобщо всичкитѣ атомистически теории за произхождението на живота нищо не обясняватъ и на нищо се не основаватъ. Хипотезитѣ на атеиститѣ нѣматъ никаква доказателностъ, отдѣлятъ се отъ опита и противоречатъ на най-проститѣ закони на математическитѣ и натуралистическитѣ науки. Тѣ сж лъжовни въ всѣко отношение. Окончателно е доказано, че животътъ не може да се създаде самъ отъ себе си, съ едни комбинации на атомитѣ, съ еднитѣ първоначални сили на материята, и че слѣдователно, въ началото на живота стои същество, което не е получило животъ отъ никадѣ и съществуването на което е необходимо и вѣчно. Това същество е Богъ.

Прѣв. свещен. *Иорданъ Стойковъ*.

Белетристика и библиография.

Прѣкрасната Аза.

Отъ Н. С. Лѣсковъ.

Любовта изкупува грѣховетѣ.

I Петр. IV 8.

*

Прѣзъ първитѣ христански врѣмена въ Александрия живѣеше една млада и хубава египтенка, името на която бѣ Аза, но заради хубостта ѝ, наричаха я „прѣкрасната Аза“. Тя бѣше сиракъ — нѣмаше нийдѣ никого. Нейвитѣ родители умрѣха отдавна, като ѝ оставиха голѣмо богатство. Аза имаше хубава къща, зелени градини и лозя покрай рѣката Нилъ. Отъ приходитѣ на своитѣ имоти тя можеше да прѣбѣра цѣлия си животъ въ раскошъ и доволство, ала младата египтенка бѣше причастна къмъ людскитѣ скърби, затова не жалѣше нищо, за да помогне на ближния си. Ето защо нея сполѣтъ слѣдната съдбоносна случка.

*

Една вечеръ, когато прѣплахна египетската горащина, Аза отиде съ слугинитѣ си да се разхлади въ студениитѣ води на Нилъ. Тя се изкъпа, намѣтна бѣлото си покривало и се връщаще сама прѣзъ лозето си. Вечерта слѣдъ задушния день бѣ приятна. Копачитѣ се разотидоха и лозето бѣше пусто. Аза мислѣше, че е сама и се очуди, като съзре при близкото дърво единъ непознатъ човѣкъ. Послѣдниятъ га-че ли се кри-

еше и правеше нѣщо-си задъ дървото. На Аза се стори, че той краде овошки и се крие, за да го не съгледатъ пазачитѣ.

На египтенката хрумна да отиде при непознатия човѣкъ и, слѣдъ като му набере овошки, да го изведе изъ лозето прѣзи задвитѣ врата, които водѣха къмъ нилския брѣгъ.

Съ такава цѣль Аза се приближи къмъ непознатия. Като отиде при него, тя видѣ, че той не краде овошки а прикачваше връвѣ на единъ отъ дебелитѣ клоне на дървото. Аза недоумѣваше, какво върши той човѣкъ, затова се притаи и го наблюдаваше. Той направи примка отъ връвта и я тури на шията си . . . Още единъ мигъ и непознатиятъ би се обѣсилъ на връвта, отъ която младата дѣвица не можеше да го отърве, а докато извика за помощъ, той би успѣлъ да издъхне. Трѣбваше да му се попрѣчи тугакси . . .

Египтенката извика: „стой!“ и, като се хвърли къмъ непознатия, хвана връвта и я издърпа изъ ржцѣтъ му.

*

Непознатиятъ бѣ единъ възстарицькъ елинъ съ тъжно лице и черни дрѣхи. Той не се уплаши отъ египтенката, а се разсърди:

— Нещастие! Га-че ли дяволтъ те е пратилъ да попрѣчишь на твърдото ми рѣшение.

— Защо искашь да умрешъ, когато животътъ е толкова весель? — отвърна египтенката.

— Да, животътъ е весель за тебе и твоитѣ другарки, които не се нуждаятъ отъ нищо. По-рано и азъ бѣхъ доволенъ, но сега съмъ недоволенъ отъ живота си. Ти не трѣбваше да ме спирашь прѣдъ смъртъта. Върви си изъ пѣтя и остави ме да се избавя съ тая връвѣ отъ житейската яма, защото не искамъ да се мъча въ калъта.

Дѣвицата му продума:

— Азъ нѣма да ти позволя да се обѣсишь; ще извикамъ и ей-сега ще дѣдатъ хора. По-добрѣ ще сторить, ако вземешъ връвта подъ мишницата си и дойдешъ въ дома ми, къдѣто ще ми разправишь неволята си. Азъ ще направя всичко, каквото мога, за да облекча скръбта ти; ако ли пѣкъ не мога нищо да сторя— върви, къдѣто щешъ: никой нѣма да ти попрѣчи да умрешъ.

— Добрѣ — отговори непознатиятъ. Колкото и неприятно да е за мене бавенето, азъ ти се покорявамъ защото се отзова радушно къмъ моето положение: твоитѣ погледъ изказва доброта, въ гласа ти звучатъ сърдечни милувки. Хайде, азъ трѣгвамъ слѣдъ тебе!

Египтенката заведе непознатия човѣкъ въ къщата си, заповѣда на слугитѣ си да принечатъ овошки и разхладителни напитки и, като покани госта си да сѣдне между меки възглавници на раскошенъ килимъ, излѣзе за да се прѣоблече. Аза се завърна скоро и седна до госта си, и задъ тѣхъ застанаха двѣ черни слугини, които размахваха голѣмо вѣтрило отъ пѣстри пера.

*

Египтенката нетърпеливо желаеше да чуе по-скоро тъжната история на непознатия, която бѣ къса и проста. Елинътъ билъ много богатъ, но разорилъ състоянието си въ търговия; задлъжнялъ и не можалъ да изпла-

ти дълговетѣ си. Той молилъ заемодавеца да се смили надъ него, обаче послѣдниятъ се съгласявалъ само при едно ужасно условие.

— Какво е това условие? — запита египтенката.

— Не мога да го кажа прѣдъ слугитѣ.

Аза заповѣда на слугитѣ да излѣзатъ.

— Азъ имамъ дѣщеря, млада като тебе, която се нарича Ио. За нейната добродѣтель можешъ да сѣдишь отъ слѣдния фактъ. Моитѣ заемодавецъ, който е единъ развратенъ и грубъ сластолюбецъ, ми каза: „дай ми дѣщерята си Ио за държанка и азъ ще ти опростя дълга; ще те отърва отъ тъмницата, въ която иначе ще изгниешъ зъ окови.“ Мене ми стана обидно. Азъ не искахъ и да чуя за подобно нѣщо. Жалъ ми бѣше най-много а сгоденика на Ио. Той е бѣденъ, но уменъ момъкъ, когото Ио обича още отъ дѣтинството си. Освѣнъ това, жена ми не би прѣнесла подобно безчестие. Но неволята се сподиря отъ неволя. Новъ нещастие връхлетя върху главата ми: Ио узна всичко и отзаранъ ми рече:

„— Татко, азъ зная всичко. . . не съмъ вече дѣте. Азъ се рѣшихъ, тате. . . Не искамъ да те видя на старини въ окови. Прости ме, татичко, азъ се рѣшихъ. . .“

Ио заплака, заплакахъ и азъ. Опитахъ се да я разколебая, обаче тя ме прѣкъсна:

„— Сега въ мене гори любовъ къмъ тебе и мама, по-силна любовъ отъ обичта ми къмъ сгоденика. Той е младъ — думаше тя, като хълцаше отъ слодавенъ плачъ — ще обикне друга и нека бѣде щастливъ съ нея, а азъ. . . твоята дѣщеря. . . Ти си ме отгледалъ. . . вие съ мама сте стари. . . Не приказвай ми вече думица за това, тате, защото азъ съмъ твърдо рѣшила. . .“

Слѣдъ това тя ме заплаши, че ако ѝ противорѣча, не щѣла да дочака утрѣшния день, до когато заемодавецътъ ми даде срокъ, а ще отиде при него веднага.

Непознатиятъ избѣрса сълзитѣ си и довърши:

— Какво да ти кажа повече? Ио е рѣшителна и ни обича горещо. Каквото намисли, извършва го. Азъ я помолихъ да почака до утрѣ, като я излѣгахъ, че се надѣвамъ на нѣкаква помощъ. Цѣль день ходихъ и се шурахъ изъ града като лудъ. Върнахъ се въ къщи, пригърнахъ жена си и Ио, взехъ тая връвѣ и трѣгнахъ да търся скромно мѣсто, за да довърша моитѣ страдания, Ти ме възспрѣ, но поне облекчи болкатѣ ми съ сърдечно съчувствие. Мило ми е твоето лице, което е хубаво и добродушно като лицето на Ио. Нека те благословятъ небесата и — прощавай! Азъ ще отида да се обѣси. Умира ли, Ио нѣма да се бои отъ оковитѣ, които ще висятъ на татковата ѝ шия. Тя ще се омъжи за сгоденика си, бзъ да се прѣдава на богатия развратникъ заради баща си.

*

Египтенката изслуша внимателно разказа на непознатия и му каза, като го гледаше втренчено:

— Разбирамъ постѣпката на твоята мила дѣщеря и харесва ми се Ио; тя е добра мома.

— Затова съмъ толкова отчаянъ — отвърна непознатиятъ.

— Разбирамъ и това. Но, кажи ми, колко дължишь на заемодавеца?

— Много — отговори той, като ѝ спомена една значителна сума.

Неговиятъ дългъ коштуваше всичкия имотъ на Аза.

— Ела заранъ, азъ ще ти дамъ тая сума!

Непознатиятъ биде изуменъ. Той се зарадва, но като че ли не повърва слуха си. Единътъ започна да я увѣщава, че не смѣе да приеме отъ нея такава голѣма сума. Той я молѣше да размисли добръ върху това, което обѣщава, защото не се наемаше да ѝ възвръне такава значителна сума.

— Това не е твоя работа — отговори тя.

— Па спомни си, че азъ съмъ единъ, иновѣрецъ.

Аза наведе глава и рече:

— Азъ не зная вѣрата си; това знаятъ жрецитѣ, но азъ вѣрвамъ, че калъта опаива ногата на елинкатъ, както и ногата на всѣка друга жена. Не ме разубѣждавай, човѣче! Но надви на моето сърдце. Иди, пригърни жената и дъщерята си и ела заранъ!

*

Щомъ непознатиятъ си отиде, Аза намѣтна покривалото си и отиде при единъ богатъ лихваръ, комуто заложилъ всичкия си имотъ, а взетитѣ пари прѣдаде на заранъта на непознатия.

Въ срока на записа лихварьтъ дойде и завладѣ всичкия имотъ на Аза, която напустна дома си само съ една скромна дреха на гърба си. Тя нѣмаше нито пари, нито прибѣжище.

Като я видѣха въ таково окаяно положение, познатитѣ ѝ думаха: — ти си безумна дѣвица: погледни, докъдѣ те доведе твоята безразсѣдна добрина.

Аза се оправдаваше, че добрината ѝ не е безразсѣдна, защото сега тя ще прѣнася нещастieto сама, а иначе би погинало цѣло сѣмейство. И тя имъ разправяше за нещастния елинъ.

— Ти си луда, щомъ си направила това за иновѣрецъ.

— Не вѣрата и народността, а людетѣ страдатъ, — отвръщаше Аза. А тѣ я гълчеха:

— Ти искашъ да се прочуешъ съ добрината си между чужденцитѣ, затова живѣй, както знаешъ. И прѣдоставиха всичко на нейната участъ, която ѝ бѣ приготвила жестоки изпитни.

*

Аза не можеше да избѣгне тежката неволя, защото не бѣ кадърна да изкарва сама прѣхраната си. Тя бѣше млада, хубава и нѣжна; имаше бистъръ умъ и добра душа, обаче не знаеше никакъвъ занаятъ. Нейната дѣвствена снага бѣ слаба за тежка работа: Аза неможеше да мжкне нито кошници съ овошки, нито пъкъ да носи тухли и камъни за сградитѣ, а когато се опита да пере чужди дрехи на рѣката, рѣцѣтъ ѝ се изранихн отъ злата, свѣтътъ ѝ се зави отъ течението на водитѣ и тя падна въ Нилъ, отцѣто я извлѣкоха полужива.

Аза се свѣсти съ горко отчаяние. Тя бѣше изморена и гладна. Съ нея сподѣли коравия комѣтъ една блудница — отъ оная, които скитосватъ по нилския брѣгъ и причакватъ матроситѣ. Само тая жена прибра Аза да прѣнощуватъ заедно въ тъмния бордей, покрия съ своитѣ парцаливи завивки и подирь. . . . Аза стана като нея — блудница.

(Слѣдва).

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЬ.

I. Вжтрѣшенъ отдѣлъ.

Християнството и животътъ. На 21 того, въ нѣдѣля, отъ страна на тукашното християнско православно братство г-нъ Илия Веновъ, учителъ въ Духовната Семинария, държа сказка по горѣзоваглавената тема. Братствениятъ салонъ бѣ прѣпълненъ, що отново показва, че нашето общество захваща сериозно да се интересува отъ въпроси, като горния. Сказчикътъ отначало доста обстоятелно уясни, какво религията е необходимо и най важнень элементъ на човѣшката душа и развой, а не плодъ на младенческа фантазия, както сега е на мода между нѣкои да се говори. Сказчикътъ по-нататкъ разгледа явическитѣ условия въ врѣме на появяване на християнството; самото християнство — главно отъ етическо гледище, като единствено спасително учение за човѣка — въ частности, и човѣчеството — въобще. Разясни сжщо нѣкои отъ по важнитѣ за сегашнитѣ ни живнени условия християнски добродѣтели, и, най-послѣ, спомена и за модернитѣ сега у насъ — нищешаство и социализмъ, като уясни, че първото е непростимо модерничане съ безосновна и злоторна доктрина, а вториятъ — *не е нравственото* учение, що може истински да възроди човѣчеството. Единствениятъ спасителенъ изходъ, заключи сказчикътъ, е божественото, въ-родително учение на Спасителя Христа. За тѣй системно и наврѣменно изложената и плавно сказана сказка, г-нъ Ил. Веновъ бѣ справедливо възнаграденъ съ искрени ржкоплѣканья.

Считамъ, обаче, за нужно да си позволя да пожелаая г-ну И. Венову, като работи сѣ въ тоя духъ да бжде и по-критиченъ въ обработването на въпроси като горния, отъ изключително богословско-философски характеръ (г-нъ Веновъ е филологъ). Защото ще ми позволи, но съвѣтъ не мога да се съглася съ искаванитѣ отъ него въ горната сказка мисли, какво религията е дѣло изключително на *сърдцето*, но не и на разума, че най-доброто опрѣдѣление на понятието религия е Шлайермахеровото, допълнено съ Паулсеновото, че страхътъ и безпомощността сж *породили* религията. Собетвено, въпроситѣ, макаръ и отъ теоретически характеръ, за настояще врѣме сж отъ такъво сериозно и деликатно естество, че не ще пропустна да се занимава съ тѣхъ по-специално въ една отдѣлна статия. (*Д-ръ Ц.*)

Около разкопкитѣ въ Бачковекитѣ манастиръ. Отъ по-нататъшнитѣ разкопки тъкмо прѣдъ старинната църква „св. Арахангелъ“ (между покрива и тавана на арката на сегашната манастирска църква) е открито *едно скривалище*, въ което може свободно да ходи правъ човѣкъ. Въпросното скривалище е раздѣлено на двѣ отдѣления и може да побере около двѣстѣ човѣка; входътъ на скривалището е билъ отъ самата артика надъ входнитѣ манастирски врата, и билъ затворенъ, а отъ вжтрѣшната страна на арката е добръ намазанъ и зографисанъ, съгласно надписа, въ 1642 год. Скривалището, прѣдполага се, да е служило за държане на книжа и различни цѣвни прѣдмети.

При други едни разкопки на югозападъ отъ сегашната съкровищница е било открито друго едно влагалище (два метра по дълбочина), въ което сж били намѣрени голѣмо количество *оловени плочи*, напластени вертикално една до друга. Между тѣхъ се намирали и такива плочи, които по дължина и ширина сж били такива, като оная, която бѣ намѣрена въ гроба на Патриархъ Евтимия. По тежина оловенитѣ плочи възлизатъ около 1200 оки. Подъ сжщото влагалище е било открито едно ново отверстие въ видъ на душникъ-куминъ, оградено съ хоросанъ, което изглежда да води до нѣкое ново влагалище. Но по причина на недоброто врѣме, разкопкитѣ около това отверстие сж били врѣменно прѣустановени.

Стипендии на името на починалия руски дѣйстви-теленъ статски съвѣтникъ Александръ Степановичъ Ро-

маненко. Починалият е завѣщалъ единъ фондъ отъ 85000, рубли на Одеската Духовна Семинария за уреждане при сѣщата 14 стипендии за младежи изъ Балканския Полуостровъ.

Условията за тия стипендии сж :

1). Отъ завѣщания капиталъ, съгласно волята на Романенко, ще бждатъ издържани при сѣщата семинария 14 стипендиати, изъ Балканския Полуостровъ, и то: по двѣ за родени отъ — Румжия, Бѣмария, Сърбия, Черна-Гора, Босня, Херцоговина и Гърция.

2). Стипендиитѣ се раздаватъ отъ семинарското управление, съ утвърждение отъ епархиалния архиерей, на младежи изъ Балканския полуостровъ, които сж прѣпорѣчени отъ консулитѣ и агентитѣ на руското правителство въ Турция и Славянскитѣ държави, и съгласно правилата, изработени въ 1897 год. отъ комисията при Министерството на Външнитѣ Работи и Изповѣданията, и одобрени отъ Св. (руски) Синодъ съ указъ отъ 3 августъ 1901 г. № 10.

3). Кандидатитѣ за стипендия трѣбва да бждатъ отъ православно въроизповѣдание, добро поведение и отлични способности.

4). Издържанитѣ отъ процентитѣ на завѣщания капиталъ семинарски възпитаници ще се наричатъ „стипендиати на Александра Романенко“.

5). Стипендиатитѣ се издържатъ въ семиварското общежитие еднакво, както и казионнитѣ семинарски възпитаници.

6). Стипендиатитѣ изгубватъ стипендията си въ случай на слабъ успѣхъ, ако той е слѣдствие на лѣнливостъ, а не на болѣсть или друга нѣзоя причина, и въ случай на недобро поведение.

7). Ако, подиръ свършване курса на семинарията, стипендиатитѣ ще пожелатъ да продължатъ образованието си въ Киевската или С.-Петербуржската Духовна Академия, то управлението на семинарията внася въ управлението на академията слѣдващитѣ се годишни разности за издържането имъ въ академическото общежитие.

8). Стипендиатитѣ, послѣ свършване курса на семинарията и академията, сж длъжни да се върнатъ въ отечеството си, да приематъ свещеническия санъ и да бждатъ полезни на православната църква и страна, тъй като „главната цѣль на стипендията, съгласно волята на завѣщателя, състои въ това, да образува и даде на реченитѣ страни достойни и просвѣтени пастири, отъ които се нуждае православната църква“.

Рѣкоположения. На 24 декемврий м. 1905 г. Негово Високопрѣосвященство св. Търновски Митрополитъ, Господинъ г-нъ Антимъ рѣкоположи въ дяконски чинъ благоговѣйнаго мжжа Данаила Кировъ отъ с. Горня-Липница, Търновека околия, въ църквата „Рождество Прѣсвѣтия Богородици“ въ гр. Търново, а на 26 сжщи с. г. го рѣкоположи въ прѣзвитерски чинъ въ църквата „св. Ап. Петръ и Павелъ“ въ сжщия градъ, за вакантната енория въ с. Костелъ Еленска околия.

Рѣкоположениятъ е свършилъ съ врѣлостенъ изпитъ Самоковското Богословско Училище прѣвъ 1899/909 г. и до рѣкоположението си е билъ учителъ.

На 26 декемврий 1905 г. Негово Високопрѣосвященство рѣкоположи въ дяконски чинъ благоговѣйнаго мжжа Иосифа Георгиевъ отъ с. Димча, Севлиевска околия, въ църквата „св. Ап. Петръ и Павелъ“ въ Търново, а на 27 сжщи въ прѣзвитерски чинъ въ църквата „св. Николай“ въ сжщия градъ, за вакантната енория въ с. Димча. Новорѣкоположениятъ е свършилъ II курсъ на Самоковското Богословско училище прѣвъ 1897 г.

На 15 януарий 1906 г. Негово Високопрѣосвященство св. Търновски Митрополитъ, Господинъ г-нъ Антимъ, рѣкоположи въ църквата „св. Константинъ и Елена“ въ гр. Търново Иеродякова Филипа Пенчевъ, проповѣдникъ въ Търнов. епархия, въ Иеромонашески чинъ

II. Външенъ отдѣлъ.

Върху състава на ожидаемия извънреденъ помѣстенъ съборъ на Руската църква. Одобрението и съизволенieto на Царя за свиканието на извънредния помѣстенъ съборъ е вече дѣло свършено: одобрението е дадено и съизволенieto изразено.

Послѣ царската дума, посрѣдата изтъква важниятъ и много трудниятъ въпросъ, какъвъ да бжде съставтъ на тоя съборъ и по какъвъ начинъ да бждатъ избрани членоветѣ му.

Въ доклада прѣдставенъ на Царя отъ страна на Св. Синодъ се говори свършено опредѣлено и рѣшително да се свикатъ само епархиалнитѣ епископи — това е едно мнѣние.

Другото — записката на 32-ма свещеници, се иска, щото непрѣмѣнно да се допуснатъ въ събора цѣлиятъ клиръ — или поточно, бѣлото духовенство и мирянитѣ въ лицата на тѣхнитѣ прѣдставители, избираеми по извѣстна система.

Въпросътъ обаче още не е рѣшенъ и ставатъ дълги разисквания, както въ духовнитѣ, тъй и въ свѣтскитѣ журнали. Най-обстоятелствено и най-добръ схваща и разглежда тоя въпросъ Прѣосв. Сергей Архиеп. Финландски въ своята брошура, изъ която кратко извлѣчение ще направя въ идущия брой, поради много интереснитѣ данни и свѣдѣния, които тя съдържа.

Обявление

Настоятелството при Катедралната църква св. Богородица въ гр. Хасково търси двама души кандидати за свещеници на I-та и III-а вакантни енории при сжщата църква, броящи по около 400 кжщи православни християни.

Кандидатитѣ трѣбва да сж семинаристи, да иматъ приятенъ гласъ, да знаятъ черковния редъ и пѣние и да се явятъ въ града, да пѣятъ и държатъ слово въ църквата.

Не се приематъ за кандидати рѣкоположени свещеници, макаръ и да отговарятъ на условията.

гр. Хасково, 28 й Ноемврий 1905 г.

1—1

Отъ Настоятелството.

Скрѣбно извѣстие

Съ неопикуема срѣбъ извѣстяваме на роднини приятели и познати, че многообичний ни съпругъ, баща, дѣдо и братовчедъ :

свещ. Стайко Петковъ Толтуковъ

слѣдъ внезапно заболѣване, прѣдаде Богу духъ на 72 годишна възраст, днесъ на 1 Януарий въ 2 часа слѣдъ полунощъ срѣщу 1906 година, като ни остави въ неутѣшима скрѣбъ.

Опѣлото ще се извърши утрѣ, на 2-й Януарий, въ 10 часа прѣди обѣдъ въ църквата „Св. Никола“.

Отъ опечаленитѣ :

Презвитера Екатерина; синове: Стоянъ, Георги, Стойчо; дѣщеря Филка, зетъ Костадинъ, снаха Дона, внуци: Екатерина, Марийка, Стефанка, Златка, Лалка, Донка, братовчедъ: Василь.

гр. Ст.-Загора, 1 Януарий 1906 г.